

ادامه از صفحه اول

مسئله اصلی اعتماد است

ابعدی از این بی‌اعتمادی نیز در سال‌های گذشته خود را نمایانده است. کمک درخور توجه شهروندان به هنرمندان و ورزشکاران پیش‌کسوت در جریان زلزله کرمانشاه یکی از نمونه‌های این مدعا است. رسانه‌ای‌شدن توافق ۲۵ساله میان ایران و چین در سال گذشته نیز گویا قربانی این بی‌اعتمادی و اعتراض گسترده در سال گذشته شده بود. زمینه‌های گسترش شتابان بی‌اعتمادی در شرایط کنونی ایران چیست؟ چرا جامعه ایران نسبت به هر نوع رویداد یا پدیده سیاسی یا اجتماعی و فرهنگی که به نحوی با سیستم سیاسی در ارتباط باشد، بی‌اعتماد شده است؟بی‌اعتمادی پدیده‌های تاریخی در کشور ما است؛ اما ابعاد آن در سال‌های اخیر عمیق‌تر شده است. یافتن ابعاد و زمینه‌ها و علل و عوامل بی‌اعتمادی در شرایط کنونی ایران نیازمند مطالعات میدانی متعدد و متنوع است. مطالعات مختلفی نیز در این‌باره صورت گرفته‌اند. بررسی مطالعات صورت‌گرفته نشانگر ارتباط بی‌اعتمادی با چند پدیده دیگر است که افکار عمومی نسبت به آن حساسیت درخوری دارد…

۱- بخشی از زمینه‌های بی‌اعتمادی به باور عمومی رو به تازیدی بازمی‌گردد که نشانگر ارزایی جدی بخش بزرگی از افکار عمومی ایرانیان از ناکارآمدی سیستم در عرصه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی در سطوح ملی و منطقه‌ای است. جامعه در حال ارزایی روزانه از کارآمدی نهادهای مختلف حاکمیتی است و بر اثر مواجهه با مسائل و مشکلات روزافزون ازجمله بی‌کاری دام‌گستر، تورم لگام‌گسیخته و گرانی روزافزون و افزایش شمار فقرا و تضعیف طبقه متوسط، رشد آسیب‌های اجتماعی و پدیده‌های از این دست به این ارزایی می‌رسد که ناکارآمدی معضل اساسی سیستم است. پس در شرایط ناکارآمدی نمی‌توان به تصمیمات، اقدامات و برنامه‌های پیش‌رو اعتماد کرد! ۲- از نظر افکار عمومی دامنه فساد در حوزه بوروکراتیک و اداری رشد درخور توجهی داشته است. همچنین به باور افکار عمومی آژان‌دگان و نزدیکان مسئولان سهمی درخور توجه در فساد امروز ایران دارند. در چنین شرایطی اعتماد عمومی به‌شدت مستهلک می‌شود و ضرب اعتماد کاهش درخور توجهی می‌یابد. ۳- به تلقی افکار عمومی، پنهان‌کاری بخشی از ویژگی‌های نظام تدبیر در کشور است. در این شرایط افکار عمومی را به‌سختی می‌توان راضی کرد که در پس هر پدیده یا اتفاق یا امضای اسناد یا هر اتفاق دیگری زوایای پنهان دیگری وجود ندارد. هنوز افکار عمومی آمار دقیقی از تلفات حوادث آبان ماه ۱۳۹۸ ندارد. در این شرایط اعتماد عمومی به‌شدت مخدوش می‌شود. ۴- ناتوانی سیستم از برقراری تعامل و گفت‌وگوسی صریح با افکار عمومی از دیگر زمینه‌های بی‌اعتمادی در ایران امروز است. اگر مسئولان کشور ساعات زیادی را صرف توجیه دربار دلائل اقدامات‌شان کنند و آمار و ارقام زیادی هم در صداوسیما ارائه دهند؛ اما چون این اقدام نئسانی از تک‌صدایی و غایب‌بودن صدای بخشی از جامعه تلقی می‌شود، نمی‌تواند به افئاح افکار عمومی یاری برساند. صداوسیما راهبردی برای کاهش این وضعیت و افزایش فرصت حضور سلیقه‌های مختلف طر‌حی نکرده است و نتیجه رقبا فرصت‌های تازه‌ای یافته‌اند! ۵- افزایش روزافزون استفاده از شبکه‌های اجتماعی موبایلی از دیگر زمینه‌هایی است که کاستی‌های اطلاع‌رسانی کار آمد را به گونه‌ای دیگر جبران می‌کند. عدم افئاح افکار عمومی درباره ادیاه صید ترسال چنین‌ها در سواحل جنوبی کشور یکی از نمونه‌های در‌خور توجه در این حوزه است. ۶- تلقی افکار عمومی درباره دسته‌بندی ایرانیان به شهروند درجه یک و دو و در نتیجه عدم استفاده از توان و ظرفیت‌های انسانی کشور به بی‌اعتمادی بیشتر منجر شده است. ۷- باور روزافزون بخشی از جامعه به اینکه ایران در شرایط فعلی ناچار است تنها با کشورهایی ارتباط برقرار کند و به آنها نزدیک شود که از نظر سیاسی و آزادی‌های دموکراتیک وضعیت مطلوبی ندارند، نیز بر افزایش این بی‌اعتمادی‌ها افزوده است.

ادامه در صفحه ۵

۵ نکته درباره برنامه همکاری ایران و چین

در این بین، حساب کشورهای متخاصم و رژیم‌هایی که به صورت نرم و سخت در تقابل با ایران هستند، مشخص و همکاری‌های اقتصادی و سیاسی با چنین کشورهایی سالبه به انتفاء موضوع است. نکته دیگر اینکه چنان که واضح است، ارتباط با سایر کشورها، نافی شعار هویتی انقلاب اسلامی ایران، نه شرقی نه غربی، نیست؛ چراکه این مهم به معنای نفی استیلا یا شرق و غرب فکری بر ایران اسلامی است. ما همیشه معنای قطع ارتباط با شرق و غرب جغرافیایی، «برنامه همکاری‌های جامع ایران و چین» را هم باید در همین راستا ارزیابی کرد؛ امری لازم و منطقی با منافع ملی. ۲- دوره زمانی توافق ایران با چین ۲۵ساله اعلام شده است.توافق با چین تازه زمانی بیش از دو دهه، نشان‌دهنده پختگی و برنامه‌محوربودن سیاست خارجی و البته داخلی جمهوری اسلامی ایران است. برنامه‌ریزی‌های بلندمدت، فراتر از عمر چهارساله دولت‌ها و مجالس در کشورمان، گویای راهبردی معین و ملی است که می‌تواند با رعایت سایر جوانب، منافع کشورمان را تأمین کند.

ادامه در صفحه ۴

حالا مشخص شد که ادعای عضو مؤتلفه بی‌ربط نبوده و از چیزهایی خبر داشته است؛ همچنین علت استقبال سرد و بی‌میلی اصولگرایان به آمدن سعید محمد، همین‌طور تیرهایی که همان روز خبر استغفای او از قرا‌رگاه خاتم هم برخی رسانه‌ها و سایت‌های اصولگرا استفاده کرده بودند مانند «برکنار شد» و «رفت». این یعنی باوجود اصرار سعید محمد، او مجبور به استعفا شده و این رفتنی ترجیحی و خودخواسته نبوده است. آن‌هم درحالی‌که هم‌زمان با این استعفا اخباری به گوش می‌رسید مبنی بر اینکه او با محسن رضایی برای ۱۴۰۰ ائتلاف کرده است. «شرق» در همان روز استغفای سعید محمد در گزارشی نوشت: «درصورتی‌که استعفا خودخواسته نباشد، احتمالاً از اینکه نام فرمانده نظامی قرا‌رگاه خاتم با سیاست انتخاباتی گره خورده است و حواشی‌ای ایجاد کرده، مسئله‌ساز شده و مقامات مافوق ترجیح داده‌اند دیگری به‌جای او در این سمت بماند؛ اما درصورتی‌که عزم انتخاباتی به هر شکل داشته باشد، شاید این کنارتفتی عمدا در راستای بازپردن دستش برای فعالیت انتخاباتی صورت گرفته است». تحلیلی که هم سخنان حمیدرضا ترقی، عضو مؤتلفه و حالا گفته‌های صریح سردار بدالله جوانی، معاون سیاسی سپاه بر آن صحه گذاشت. جوانی دیروز با اشاره به اینکه سپاه نه از سعید محمد و نه از هیچ کاندیدای دیگری در انتخابات حمایت نمی‌کند و نخواهد کرد به فارس گفته است: «این قضایی که در شبکه‌های اجتماعی داخلی و رسانه‌های خارجی و به‌ویژه در شبکه‌های ماهواره‌ای ضدانقلاب شکل گرفته و بعضاً سعید محمد را کاندیدای مورد حمایت سپاه معرفی می‌کنند، از یک طرف ساخته‌وپر داخته کسانی است که می‌خواهند چهره سپاه را مخدوش کنند و از طرفی، متأثر از افرادی است که تصور می‌کنند چون سعید محمد مسئولیت فرماندهی قرا‌رگاه سازندگی خاتم‌الانبیا (ص) سپاه را برعهده داشته و به عرصه انتخابات ورود کرده‌اند، احتمالاً ورود او به عرصه انتخابات با نظر و تایید و حمایت سپاه است. اتفاقاً منفک‌کردن سعید محمد از مسئولیت فرماندهی قرا‌رگاه سازندگی خاتم به دلیل همین تخلف و رعایت‌نکردن مقررات از سوی ایشان بوده است.» اما سعید محمد تصور داشت که استعفایش خودخواسته تعبیر شود، نه دستوری یاد کناره‌گیری. اسفندنامه وقتی از فرماندهی قرا‌رگاه خاتم استعفا داد، اعلام کرد: «با توجه به برخی شایعات و بروز برخی شائبه‌های سیاسی- انتخاباتی و در راستای صیانت از قرا‌رگاه انقلابی- جهادی خاتم‌الانبیا، از سمت خود استعفا می‌دهم. امید است این قرا‌رگاه در جهت ادامه مأموریت‌های خود بیش‌ازپیش موفق بوده و برگ‌های زرین دیگری به دفتر خدمات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، بیفزاید. بنده نیز به‌عنوان سرباز رهبر معظم انقلاب همواره در خدمت نظام مقدس جمهوری اسلامی و در خط نورانی امام (ره)، رهبری و شهدای گران‌قدر انقلاب، خدمتگزار موم عزیز ایران سرفراز خواهم بود.» یعنی استعفايي که همان زمان هم دوپهلو تلقی شد، یعنی مشخص نبود که سعید محمد در راستای رد شایعات انتخاباتی استعفا داده یا در راستای عملیاتی‌سازی این شایعات،محمدعلی پورمختار، چهره سیاسی اصولگرا معتقد است که پرونده انتخاباتی سعید محمد با این اظهار نظر سردار جوانی بسته شد. او به نامه‌نیز گفته است مصاحبه آقای سردار جوانی به موضوع کنفیداتوری آقای سعید محمد در انتخابات ریاست جمهوری خاتمه داد و فکر کند خود آقای سعید محمد هم به این شکل دیگر کاندیدای ریاست‌جمهوری نشود؛ چون ذهنیت‌ها نسبت به او منفی شد. البته آقای ترقی نیز قبیل از تعطیلات نوروز اشاره‌ای به همین مباحث کرد اما چون آقای ترقی مقام رسمی نبود، خود آقای

سیاست

استعفای خواسته یا ناخواسته

محمد مهاجری؛ نیازی نبود مسئله درونی سپاه به بیرون منتقل شود

واکنش سردار سعید محمد به ادعای برکناری اش از قرا‌رگاه خاتم

دفتر سردار سعید محمد در واکنش به اظهارات سردار جوانی، معاون سیاسی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، اطلاعیه‌ای صادر کرد.در اطلاعیه دفتر سعید محمد آمده است: بسمه‌تعالی، ملت شریف ایران، بر اساس اخبار منتشرشده از قول پاسدار بدالله جوانی مبنی بر برکناری سعید محمد به دلیل تخلف از قوانین سپاه برای ورود به عرصه انتخابات که پیش از این نیز توسط حمیدرضا ترقی عضو اصولگرای شورای مؤتلفه اسلامی نیز تکرار شده است، به استحضار ملت شریف ایران می‌رساند:فارغ از اینکه این قبیل اخبار با شیطنت رسانه‌ای تنظیم و نشر گردیده است، آقای دکتر سعید محمد هیچ‌گونه تخلفی درخصوص فعالیت‌های انتخاباتی ننموده تا جایی که ایشان علت استعفای خود را عدم شائبه حمایت و استفاده از موقعیت مسئولیت فرماندهی قرا‌رگاه خاتم‌الانبیای سپاه عنوان نموده است. مهمی که با واکنش رسمی قرا‌رگاه خاتم‌الانبیا همراه گردید، همه ما را به این مطلب رهنمون می‌سازد که آقای جوانی مسئولیت سخنگویی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را ندارند و تحلیل شخصی خود را به‌عنوان یک شخصیت حقیقی عنوان نموده است که متأسفانه مورد سوءاستفاده رسانه‌های معاند برای ضرب‌زدن به ساحت مقدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نیز شده است.به‌کرات اعلام داشتیم تکرار چنین مصاحبه‌هایی با توجه به علایق شخصی و حزبی برخی افراد منجر به عدم اعتماد عمومی و همچنین مشارکت حداکثری مورد تأکید رهبر معظم انقلاب اسلامی خواهد گردید.از خوانند سبحان گشایش مسیر سعادت ملت بزرگ ایران را تحت توجهات امام عصر (عج) مسئلت داریم.

محمد صحبت‌های آقای ترقی را تکذیب کرد، بعد هم آقای ترقی عذرخواهی کرد. الان یک مقام رسمی سپاه از تخلفی صحبت کرد که موجب برکناری آقای سعید محمد از قرا‌رگاه خاتم‌الانبیا شده است. امکان دارد این تخلف عدم اطاعت از فرماندهی باشد یا سایر موارد که ما نمی‌دانیم. حالا فارغ از آنکه اصل این تخلف چه باشد، شایعات و بروز برخی شائبه‌های سیاسی- انتخاباتی و در راستای صیانت از قرا‌رگاه انقلابی- جهادی خاتم‌الانبیا، از سمت خود استعفا می‌دهم. امید است این قرا‌رگاه در جهت ادامه مأموریت‌های خود بیش‌ازپیش موفق بوده و برگ‌های زرین دیگری به دفتر خدمات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، بیفزاید. بنده نیز به‌عنوان سرباز رهبر معظم انقلاب همواره در خدمت نظام مقدس جمهوری اسلامی و در خط نورانی امام (ره)، رهبری و شهدای گران‌قدر انقلاب، خدمتگزار موم عزیز ایران سرفراز خواهم بود.» یعنی استعفايي که همان زمان هم دوپهلو تلقی شد، یعنی مشخص نبود که سعید محمد در راستای رد شایعات انتخاباتی استعفا داده یا در راستای عملیاتی‌سازی این شایعات،محمدعلی پورمختار، چهره سیاسی اصولگرا معتقد است که پرونده انتخاباتی سعید محمد با این اظهار نظر سردار جوانی بسته شد. او به نامه‌نیز گفته است مصاحبه آقای سردار جوانی به موضوع کنفیداتوری آقای سعید محمد در انتخابات ریاست جمهوری خاتمه داد و فکر کند خود آقای سعید محمد هم به این شکل دیگر کاندیدای ریاست‌جمهوری نشود؛ چون ذهنیت‌ها نسبت به او منفی شد. البته آقای ترقی نیز قبیل از تعطیلات نوروز اشاره‌ای به همین مباحث کرد اما چون آقای ترقی مقام رسمی نبود، خود آقای

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۲/۰۳

زمان و شرایط ثبت‌نام انتخابات ریاست‌جمهوری اعلام شد

خبری از طرح اصلاح قانون انتخابات نیست

ریاست‌جمهوری بودیه؛ اما این طرح با درنظرگرفتن شرایطی ازجمله مدرک تحصیلی و سن داوطلبان، روند ثبت‌نام را بهبود می‌بخشد. نماینده مردم تبریز در مجلس در گفت‌وگو اظهار کرد: شرایط دیده‌شده در این طرح برای ثبت‌نام داوطلبان، انتخابات را به سمت نظام‌مندشدن، منطقی‌شدن و قابل دفاع شدن می‌برد. می‌توان گفت این طرح هم به نفع داوطلبان واقعی است و هم برای بخش‌های نظارتی بر روند انتخابات نظیر شورای نگهبان مفید است.

پس از چکش‌کاری نهایی این طرح در مجلس شورای اسلامی، طرح به منظور رسیدگی به شورای نگهبان ارسال شد؛ اما شورای نگهبان به این مصوبه مجلس درباره اصلاح قانون انتخابات ریاست‌جمهوری ایراداتی را وارد دانست. عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان، در این زمینه مطرح کرد: این طرح در چند جلسه شورای نگهبان بررسی شد و اعضای شورا ایرادهایی به آن گرفتند. بخشی از این ایرادها مربوط به ماده یک این طرح است که با اصل ۱۱۵ قانون اساسی مغایرت دارد. ازجمله جایی که مربوط به تابعیت و اخذکردن مجوز اقامت دائم از دیگر کشورها یا محدودکردن سابقه تصدی سمت‌هایی که در ۱۰ بند ب این قانون آمده و اشاره شده است به افرادی که می‌خواهند برای انتخابات ریاست‌جمهوری نام‌نویسی کنند، یکی از شرایط عمومی‌شان باید سابقه مدیریتي باشد که اعضای شورای نگهبان معتقدند این موضوع با اصل ۱۱۵قانون اساسی مغایر است. سخنگوی شورای نگهبان یادآور شده است: همچنین در همین بند و این جز، موضوع انحصار مناصب را برای نامزدی و نام‌نویسی انتخابات ریاست‌جمهوری لحاظ کردند و فقط کسانی می‌توانند برای این انتخابات نام‌نویسی کنند که این سمت‌ها را قبلاً داشته باشند که اعضای شورای نگهبان این را نیز مغایر با اصل ۱۱۵ قانون اساسی دانستند. ازجمله تبصره یک این ماده که ناظر به چهار شرطی است که در جزء ۵ بند ۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات آمده بود و اعضای شورا اعلام کردند که پس از رفع ابهام اعلام نظر می‌کنند. او افزود: تبصره‌ای هم در این ماده وجود دارد که به نوعی این شرایط را به‌عنوان شرایط نهایی قرار داده است که اعضای شورای نگهبان این تبصره را نیز مغایر اصول ۹۹ و ۱۱۵ و بند ۹ اصل ۱۱۰ قانون اساسی تشخیص دادند. در بخش دوم ایرادها به اصلاح

محل سؤال است اما فرصت دارد خود را معرفی کند، اگر توانست این کار را انجام دهد، خب یک گزینه قابل بررسی است اما اگر نتوانست هم شورای ائتلاف و هم مردم نباید به کسی که مورد شناخت نیست، اعتماد کنند. این یک قاعده کلی است که نه‌فقط ایشان بلکه درباره هر گزینه دیگری هم همین‌طور است. برخی مخالفت‌ها هم از جنس دیگری است؛ مثلاً کانال تلگرامی، موسوم به «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» چندی قبل اقداماتی را نسبت به امضای توافق‌نامه میان «قرا‌رگاه خاتم‌الانبیا و گروه مالی گردشگری برای توسعه فولاد بناب آذربایجان شرقی» مطرح کرد.انصاف‌نیز هم چندی قبل به نقل از یک اصولگرا مدعی شد که پرونده تخلفات مالی عیسی شریفی، معاون شهردار در زمان قالیباف هم توسط او جمع و آشکار شده است و ارتباط خوبی با قالیباف ندارد. او گفته بود: سعید محمد فعلاً حامی جدی در سپاه برای حضور در انتخابات ۱۴۰۰ ندارد؛ اما علیرضا زاکانی و مهرداد بذرباش، رئیس دیوان محاسبات کشور، از حامیان جدی او هستند. سعید محمد پیش از رسیدن به ریاست قرا‌رگاه خاتم‌الانبیا، مدیرعامل گروه ایرانیان اطلس، سازنده و مالک چندین مرکز خرید بزرگ در کشور بود. او چندین سال نیز مدیرعامل سپاسد از زیرمجموعه قرا‌رگاه خاتم‌الانبیا بود. با اینکه تجربه فعالیت در سپاه را دارد اما تجربه نظامی آن چنانی ندارد و بیشتر با لقب مهندس نامیده می‌شود.

مهاجری: مسئله باید از طریق فرماندهی سپاه اعلام می‌شد

محمد مهاجری، فعال و تحلیلگر سیاسی نیز درباره این موضوع به «شرق» گفت: «سردار جوانی در سخنان خود روشن نکرده است که منظورشان از تخلف، ورود آقای محمد به عرصه انتخابات است یا خیر. در عین حال، او مقامی نیست که بتواند درباره این موضوع اظهارنظر کند؛ زیرا این مسئله باید از طریق فرماندهی سپاه اعلام می‌شد. اینکه سردار جوانی گفته‌اند آقای محمد مرتکب تخلف شده است، وجه رسمی ندارد». او ادامه داد: «من بدون اینکه قصد حمایت از کاندیدای خاصی را داشته باشم، می‌گویم که سخنان آقای جوانی به نفع سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نبود و اگر این سخن را درباره شخصیت‌هایی مانند آقایان رضایی، قاسمی یا دققان هم می‌گفت، همین را بیان می‌کردم و واقعاً نیازی نبود که یک مسئله درونی سپاه به بیرون منتقل شود و اگر هر مسئله‌ای وجود داشت باید در داخل سپاه حل‌وفصل می‌شد. سپاه یک نهاد نظامی است که وظیفه‌اش پاسداری از امنیت و مرزهای کشور است و بیرون‌آمدن چنین بحث‌هایی از این نهاد، نگران‌کننده است. در مجموع این سخنان را مثبت نمی‌دانم، نه برای آقای محمد، بلکه برای کلیت سپاه پاسداران». مهاجری گفت: «برادرانه از عزیزان سپاه می‌خواهم این دعوایا را رسانه‌ای نکنند؛ چون عملاً سپاه را وارد فازی می‌کنند که باعث ضربه به خودش می‌شود. او در پاسخ به این پرسش که آیا اظهارات سردار جوانی می‌تواند منجر به تصمیم‌گیری شورای نگهبان شود، بیان کرد: «شورای نگهبان هیچ‌وقت معیارهای بررسی صلاحیت‌ها را اعلام نکرده است و مشخص نیست افراد را با چه معیارهای اعلام‌شده‌ای تایید و رد می‌کند. واقعاً نمی‌شود گفت که آیا این سخنان بر نتیجه بررسی صلاحیت آقای محمد تأثیری دارد یا خیر». مهاجری در پایان درباره فضای انتخاباتی پیش‌روی محمد گفت: «مسیر انتخاباتی در این دوره از انتخابات مهم و غیرشفاف است و تا اینجای کار مشخص است که مشارکت مردم پایین خواهد بود و اگر مشارکت پایین باشد، همه نامزدها حتی فردی که رئیس جمهوری می‌شود، بازنده خواهند بود. درباره مسیر انتخاباتی آقای محمد نیز اطلاع ندارم و فضای انتخاباتی به‌هیچ‌وجه روشن نیست».

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۲/۰۳

زمان و شرایط ثبت‌نام انتخابات ریاست‌جمهوری اعلام شد

خبری از طرح اصلاح قانون انتخابات نیست

ریاست‌جمهوری بودیه؛ اما این طرح با درنظرگرفتن شرایطی ازجمله مدرک تحصیلی و سن داوطلبان، روند ثبت‌نام را بهبود می‌بخشد. نماینده مردم تبریز در مجلس در گفت‌وگو اظهار کرد: شرایط دیده‌شده در این طرح برای ثبت‌نام داوطلبان، انتخابات را به سمت نظام‌مندشدن، منطقی‌شدن و قابل دفاع شدن می‌برد. می‌توان گفت این طرح هم به نفع داوطلبان واقعی است و هم برای بخش‌های نظارتی بر روند انتخابات نظیر شورای نگهبان مفید است.

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۲/۰۳

روزنه

کاندوعلیه‌ظریف

آشنا: اساساً صداوسیما نقشی در تولید یا پخش سریال دارد؟

● **شرق:** صداوسیما طبق روال هر سال خود برای ایام نوروز، مجموعه‌های شاد و اغلب طنز را در نظر می‌گیرد، اما شبکه سوم تلویزیون یکباره سنت‌شکنی کرد و در آخرین سال دولت حسن روحانی، یک سریال با موضوع امنیتی به نمایش گذاشت تا به حساب خود پرده از پشت پرده مذاکرات برجام بردارد. «گاندوآ» به کارگردانی «جواد افشار» را مؤسسه فرهنگی و هنری اندیشه شهید آوینی تهیه کرده است. در میانه‌های پخش این سریال، بارها این شایعه مطرح شد که دولت در تلاش است جلوی پخش آن را بگیرد و به تلویزیون فشار آورده است. حتی با پایان فصل دو، این شائبه بیشتر شد که دولت، صداوسیما را مجبور به قطع «گاندوآ» کرده است. تهیه‌کننده این سریال اعلام کرده پخش در قسمت سیزدهم سریال موقتاً به اتمام رسید و امیدواریم در آینده‌ای نزدیک، ادامه سریال «گاندو»، بدون هیچ‌گونه ملاحظه‌ای روی آنتن برود. مشاور مدیر شبکه سه نیز در توییتی اعلام کرد ادامه گاندو بعد از انتخابات خواهد بود و در انتها نوشت: «سخن بسیار است». باز هم مانند قبل که وقتی پای بحث‌ها و حرف‌های امنیتی پیش می‌آید، «حسام‌الدین آشنا»، مشاور رئیس‌جمهوری، به نمایندگی از دولت به واکنش درباره آن می‌پردازد، این بار نیز او در صفحه توییت خود این‌گونه به این سریال و صداوسیما طعنه زد: «صریح باشید و بزاری نکند؛ بگویید چه کسی، از کجا و چه زمانی، درباره سانسور یا ممانعت از پخش کدام بخش از کدام سریال بر چه قسمتی از صداوسیما فشار آورده است. آیا صداوسیما اساساً نقشی در تولید یا پخش این سریال داشته است؟». آشنا این موضوع را بیان کرده که اصولاً سریال گاندو ربطی به تولیدات معمول صداوسیما ندارد و تلویزیون تنها وظیفه پخش آن بر ر عهده داشته است. برای این استدلال مشاور رئیس‌جمهور می‌توان این دلیل را آورد که تا کمتر از یک ماه مانده به نوروز ۱۴۰۰، سریال دیگری در کنداکتور برنامه‌های شبکه سوم سیما قرار داشت. اما به‌ناگاه «گاندوآ» جای آن را گرفت. آشنا در اواسط نوروز و در میانه‌های پخش این سریال نیز این‌گونه توییت کرده بود: «ای‌کاش ضداطلاعاتی داشتیم که جرئت می‌کرد تحلیلی واقع‌بینانه از کارکرد امنیتی مجموعه‌های #گاندو ارائه نماید. ای‌کاش آقای ظریف و وزیر اطلاعات حقیقاً رو روشن نموده و فوه قضائیه هم عاقبت پرونده متهم جاسوسی در مذاکرات را اعلام می‌کرد. نباید کوتاه‌بینی‌های مقطعی جای هنر راهبردی را بگیرد». موضوع مطرح‌شده در این سریال و پرداختن به «برجام»، خواهان‌ناخواه پای محمدجواد ظریف، وزیر خارجه دولت را وسط می‌کشد. او چند روز پیش در «کلاب‌هاوس» به گاندو واکنش نشان داد و گفت از اول تا آخر این سریال دروغ بوده است. ظریف گفته بود این سریال پیش از اینکه به او عرضه برزند، به سیاست خارجی کشور ضربه وارد کرده و دستر بی‌اعتمادی را ایجاد کرده است. وزیر خارجه درباره اینکه چرا از این سریال شکایت نکرده، عنوان کرده بود: «به اندازه کافی گرفتاری دارم و می‌دانم نتیجه‌ای ندارد، من نمی‌خواهم بیش از این خودم را گرفتار کنم». اما مجتبی امینی، تهیه‌کننده سریال گاندو، ساکت ننشست و در توییتی به ظریف واکنش نشان داد و گفت این سریال دروغ نبوده و نیست. او همچنین گفت که گاندو بر اساس اسناد واقعی ساخته شده و اسناد و مدارکی که را پشتوانه پژوهشی نگارش فیلم‌نامه بوده، در فیلم مستندی در اختیار مردم قرار خواهد داد.

گاندو برای زدن ظریف؟

«گاندو» نیز که خرداد ۹۸ از شبکه سوم پخش شد، درباره موضوعی بود که باز به وزارت خارجه مربوط می‌شد و آن ماجرای پرونده «جیسون رضاییان» خبرنگار ایرانی-آمریکایی وا‌اشگتن‌پست بود که بی‌حاشیه نبود. این سریال قصد داشت وزارت خارجه و دولت دوازدهم را درخصوص امور جاسوسی صورت‌گرفته بی‌اطلاع نشان دهد و حتی در آن توییتی حضور داشت که از لحاظ ظاهر شباهت زیادی به محمدجواد ظریف داشت. اما در برابر اتفاقات صورت‌گرفته منفعل بود. وزیر خارجه در همان روزها، در حاشیه جلسه هیئت دولت در واکنش به این مطلب که فردی در سریال گاندو به شما حسام‌الدین آشنا مواجه شد. او در توییتی نوشت صداوسیما پول ندارد سریال بسازد ولی گویا جای دیگری هست که برای تضعیف دولت هم پول فراوان دارد، هم مجوزها و مشوق‌های لازم را دریافت کرده است و هم می‌تواند صداوسیما را الزام به پخش کند. سخنگوی وزارت خارجه هم گفته بود: «ما مانده‌ایم چه بگوییم.

ادامه در صفحه ۳